

Hírlevél 2013/2.

- MEGJELENT A DRUGNET EUROPE 81. SZÁMA
- MEGJELENT AZ EUROPOL ÉS AZ EMCDDA KÖZÖS JELENTÉSE AZ EURÓPAI KÁBÍTÓSZERPIACRÓL
- ÚJ EMCDDA-EUROPOL KÖZÖS JELENTÉS: 5-IT
- FÓKUSZBAN A MAGYAR KÁBÍTÓSZERPIAC
- ÚJ TAGOK JELENTKEZÉSÉT VÁRJA AZ EMCDDA TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁGA
- ISMÉT SZAKMAI PUBLIKÁCIÓKAT DÍJAZ AZ EMCDDA
- ÚJ SZEREK, ÚJ KOCKÁZATOK
- UPSZ! – FEBRUÁRI AKTUALITÁSOK
- NEMZETKÖZI ESEMÉNYAJÁNLÓ 2013

MEGJELENT A DRUGNET EUROPE 81. SZÁMA

Az **EMCDDA negyedéves hírlevele** részletesen bemutatja az **Európai kábítószerpiacról szóló új kiadványt**. Beszámol az elfogadott új európai uniós drogstratégiáról (2013-2020), amelynek első négyéves cselekvési tervén már dolgozik az ír elnökség, és várhatóan 2013 júniusában kerül majd elfogadásra. Ismerteti röviden az EMCDDA 2013-as munkatervét, illetve az első, a prágai Károly Egyetem Orvostudományi Karával kötött **együttműködési megállapodást**, amely öt éves időszakra került aláírásra és lehetővé teszi a strukturált szakembercserét a két intézmény között, valamint a közös képzést és kutatást a drogmonitorozás terén.

Bemutatásra kerül továbbá a drog hatása alatt történt járművezetésre fókuszáló legnagyobb európai kutatási program, a 2006-2011 között zajlott **DRUID (Driving under the influence of drugs, alcohol and medicines) projekt eredményeiről szóló kiadvány**.

Az európai hírlevél az új pszichoaktív szerek vonatkozásában kitér az 5-IT közelgő kockázatértékelésére és a 4-MA szabályozására tett javaslatra. Ezen kívül felhívja a figyelmet a következő **Európai nyári egyetemre** (Kábítószeres Európában: kínálat, kereslet és közpolitikák címmel) és a 3. Nemzetközi fórumra az új pszichoaktív szerekről.

Az angol nyelvű kiadvány elérhető **az EMCDDA honlapján**. ■

MEGJELENT AZ EUROPOL ÉS AZ EMCDDA KÖZÖS JELENTÉSE AZ EURÓPAI KÁBITÓSZERPIACRÓL

Az Europol és az EMCDDA közös kiadványa az első átfogó helyzetjelentés az Európai Unió kábítószer-piacairól, mely egyaránt hasznosítja az Europol szervezett bűnözésre vonatkozó stratégiai és operatív tudását, valamint az európai drogmonitorozó központ sokéves monitorozási és elemzési tapasztalatát. A tanulmány a kábítószer-előállítás, a felvevőpiacok, a csempészet, a szervezett bűnözés és a drogpolitikai aspektusok bemutatása mellett átfogó képet ad a legfontosabb kábítószer (heroin, kokain, kannabisz, amfetamin, metamfetamin, ecstasy) és az új pszichoaktív szerek európai piacáról. Végezetül, a kiadvány konkrét cselekvési javaslatokat is megfogalmaz az azonosított problémák európai szintű kezelésére vonatkozóan.

A jelentésből egy egyre dinamikusabb, innovatívabb, a felmerülő nehézségekre egyre gyorsabban reagáló piac képe rajzolódik ki, amely hasonlóan dinamikus, innovatív és rugalmas válaszlépéseket tesz szükségessé Európa-szerte. A jelentés rávilágít az európai szervezett bűnözés terén megmutatkozó fontos változásokra: míg az európai drogpiacon korábban csak erre szakosodott bűnözők által, adott útvonalakon csempészt, meghatározott kábítószerekre koncentrált, a jelenlegi piac sokkal kevésbé megfogható, hiszen egyre több az új útvonal, és elterjedtebbek a többféle drogot tartalmazó szállítmányok.

A jelentés szerint a globalizáció az említett trendek egyik fontos mozgatórugója, hiszen egyre több ország válik tranzitországgá, vagy tárolás, illetve gyártás helyszínévé. Emellett jelentős változást eredményez az internet kommunikációs eszközként vagy online kereskedési eszközként való használata is. Az innovatív módszerek alkalmazása a kannabisz termesztése, a szintetikus kábítószerek előállítása és a kokain elrejtése terén is megfigyelhető; a jelentés e tekintetben az Uniót jelöli meg a know-how és a szaktudás egyik fő forrásaként. A jelentésből kiténik, hogy Európa a heroin előállításához használt prekursor (ecetsavanhidrid) egyik kulcsfontosságú globális forrása, továbbá fontos szerepet játszik az új pszichoaktív anyagokat tartalmazó termékek csomagolásában, forgalmazásában és népszerűsítésében is.

A kábítószerpiacról szóló jelentés további megállapításai kitérnek többek között a kokain és a hasis csempészésére szakosodott hálózatok közötti kapcsolatokra, Afrika egyre növekvő szerepére a tranzit és a tárolás terén, valamint arra a jelenségre, hogy az északnyugat-európai bűnözői csoportok Unió-szerte kulcsszerepet játszanak a kábítószer szinte valamennyi fajtájának elosztásában. Ellenintézkedésként a jelentés többek között azt javasolja, hogy a bűnüldöző hatóságok kezeljék fokozott prioritásként a kiemelten fontos bűnözőkre és bűnszervezetekre vonatkozó adatok átfogó gyűjtését. Emellett a szintetikus drogok területét jellemző változások gyorsaságára tekintettel Európának növelnie kell kapacitásait a piacon megjelenő új anyagok korai előrejelzése terén.

Az angol nyelvű jelentés letölthető az [EMCDDA honlapjáról](#). ■

ÚJ EMCDDA-EUROPOL KÖZÖS JELENTÉS: 5-IT

2012 szeptemberében az EMCDDA és az Europol áttekintette a rendelkezésre álló információkat egy új pszichoaktív szer, az 5-(2-aminopropyl)indole vonatkozásában. A két szervezet úgy ítélte, hogy elegendő információ gyűlt össze a közös jelentés kiadásához a [Tanács 2005/387/IB határozatának](#) megfelelően.

Az angol nyelvű kiadvány elérhető [az EMCDDA honlapján](#). ■

FÓKUSZBAN A MAGYAR KÁBITÓSZERPIAC 2011-BEN

2011 legjelentősebb kábítószer-piaci fejleményének a tiltólistára került mepredon gyors eltűnése, az azt felváltó katinon vegyületek (4-MEC, MDPV) elterjedése, továbbá a szintetikus kannabinoidokkal kezelt növényi törmelékek jelentős térnyerése tekinthető. Az új vegyületek megjelenésével és elterjedésével párhuzamosan nagymértékben visszaesett a heroin előfordulási gyakorisága. 2011-ben a lefoglalt tabletták 90%-a tartalmazott kábítószernek nem minősülő hatóanyagot, a leggyakoribb hatóanyag a fluoramfetamin (FA) volt.

Lefoglalások száma és mennyisége 2010-ben és 2011-ben

Szertípus	lefogalások száma		lefoglalt mennyiség	
	2010	2011	2010	2011
Marihuána (kg)	2220	2073	528,1	208,7
Kannabisz növény (tő)	213	192	14 824	14 121
Hasis (kg)	44	63	8,5	18,2
Heroin (kg)	73	22	97,8	3,2
Kokain (kg)	132	108	14,4	12,6
Amfetamin (kg)	484	483	71,2	24,1
Metamfetamin (kg)	41	33	3,4	0,1
Ecstasy tableta (db) /MDMA, MDA, MDE/	9	22	1135	270
LSD (adag)	12	11	461	274
Növényi anyagok szintetikus kannabinoidokkal (kg)	51	465	14,8	10,2
Szintetikus kannabinoidok porokban (kg)	5	51	0,01	13,2
Katinon származékok por formában (kg)	353	595	9,08	75,8
Katinon származékok tablettában (db)	60	144	3990	7951

Forrás: BSZKI

További adatok a témában: *Tények és számok / Kábítószerpiac*

ÚJ TAGOK JELENTKEZÉSÉT VÁRJA AZ EMCDDA TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁGA

A Tudományos Bizottság feladata, hogy segítse az Igazgatótanács és az igazgató munkáját azáltal, hogy véleményt nyilvánít bármely tudományos kérdésben, ami a Központ működését érinti. Emellett figyelemmel kíséri az új pszichoaktív szerek kockázatértékelését is. A Tudományos Bizottság legfeljebb 15 tagból áll, akik tudományterületük kiemelkedő képviselői, személyükben kerülnek kinevezésre és véleményüket a tagállamoktól és az EU intézményeitől függetlenül adják. A Tudományos Bizottság évente kétszer ülésezik az EMCDDA székhelyén Lisszabonban.

A jelentkezés határideje: **2013. április 15.**, a további feltételek az **EU hivatalos közlönyében** olvashatók. ■

ISMÉT SZAKMAI PUBLIKÁCIÓKAT DÍJAZ AZ EMCDDA

2013-ban ismét díjazza az EMCDDA a kábítószer-jelenségről szóló színvonalas európai tudományos publikációkat. A pályázatra benyújthatók azok a cikkek, amelyek a kábítószer-jelenségre fókuszálnak, 2012-ben jelentek meg szakmailag lektorált folyóiratban, az első szerző EMCDDA partnerország állampolgára, ha nemzeti nyelven íródott, angol nyelvű absztrakt kíséri.

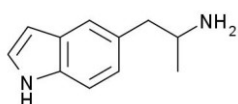
Pályázati kategóriák:

1. Alapvető biológiai, neurobiológiai és viselkedéstudományi kutatások.
2. Populációs vizsgálatok és epidemiológia (beleértve a terepkutatást és az etnográfiai kutatást).
3. Keresletcsökkentés (prevenció, kezelés, ártalomcsökkentés és reintegráció).
4. Kínálati oldal: bűnözés és kínálatcsökkentés.
5. Drogpolitika (jogi szabályozás, költségvetési kiadások, stratégiák).
6. Egyéb

A cikkeket a Sonia.Vicente@emcdda.europa.eu email címre lehet küldeni **2013. március 27-ig**. ■

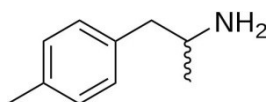
ÚJ SZEREK, ÚJ KOCKÁZATOK

Az EU Tanácsa a tagállamok által szolgáltatott információkból az Europol és az EMCDDA által összeállított közös jelentésre támaszkodva úgy határozott, hogy elrendeli az **5-(2-aminopropyl)indole (5-IT)** EU-s kockázatértékelését. A kockázatértékelés keretében a Tanács az 5-IT felhasználása, előállítása és az azzal való kereskedelem által okozott kockázatokat vizsgálja, beleértve az egészségügyi és szociális kockázatokat is, valamint a szervezett bűnözés részvételét és az ellenőrzési intézkedések lehetséges következményeit. A kockázatértékelés eredménye alapján döntés születik az anyag európai szabályozásának szükségességéről.

Az 5-IT szerkezeti felépítése alapján feltételezhető, hogy az anyag stimuláns hatású, de a hallucinogén hatás sem zárható ki. Eddig 3 tagállam összesen 21 olyan halálesetről számolt be, mely összefüggésbe hozható az 5-IT-vel. Toxicitásáról, tolerancia és függőségi potenciáljáról nincs szakirodalmi beszámoló. Az anyag jelen pillanatban a C jegyzék egyik generikus definíciója alá esik hazánkban, vagyis az azzal kapcsolatos kereskedői tevékenységek büntetőjogi szankciót vonnak maguk után.

A **4-MA (4-metilamfetamin) kockázatértékelése** a közelmúltban zárult, melynek eredményeire támaszkodva a Bizottság javaslatot tett a Tanácsnak az anyag európai szabályozására.

A 4-MA a fenetilaminok családjába tartozó vegyület. A fogyasztói beszámolók alapján a stimuláns hatás mellett entaktogén hatásokat is produkálhat. Az anyag krónikus egészségkárosító hatásairól (emberben) nincs információ. Állatkísérletek az amfetaminhoz hasonló mérgező hatásról számoltak be. Az anyaghoz köthetően eddig összesen 21 halálesetről számoltak be a tagállamok, melyeknél önmagában vagy egyéb pszichoaktív szerekkel kombinációban volt azonosítható a 4-MA jelenléte. Hazánkban a C jegyzék egyik generikus definíciója lefedi a 4-MA-t, így az 5-IT-hez hasonlóan az anyaggal kapcsolatos kereskedői típusú tevékenységek szankcionáltak. ■

A 4-MA jogi státusza Európa államaiban (sárga: nem szabályozott, piros: szabályozott, fehér: nincs adat)

UPSZI – FEBRUÁRI AKTUALITÁSOK

Riasztást adott ki az Európai Kábítószer és Kábítószer-függőség Megfigyelőközpontja (az EMCDDA) egy szintetikus opiát, a **Carfentanyl** kapcsán. Az anyag visszaélészerű használatát első ízben azonosították Európában. Lettország nemzeti fókuszpontja tett bejelentést az anyag rendőrség által lefoglalt mintában történt azonosításáról. A fókuszpont beszámolója szerint a Carfentanyl használata az utóbbi hetekben jelent meg Lettországban. A lett rendőrség felderítési céllal gyűjtött (meg nem erősített) információi alapján több haláleset is történt Carfentanyl túladagolás következtében. Az anyagot jelenleg nem érinti semmilyen nemzetközi szabályozás. Felhasználását tekintve állatgyógyászatban alkalmazzák egyes gyógyszerek - például a „Wildnil” elnevezésű szer - hatóanyagaként. A vizsgálatok szerint a Carfentanyl hozzávetőlegesen 4.000-10.000-szer potensebb mint a morfin. Ezt az anyagot alkalmazták az orosz hatóságok a 2002-es csecsen terroristák által megszállt színház lerohanásakor, mely 125 halálesettel járt.

Az Európai Unió tagállamaiban 2013 februárjában megjelent új anyagok:

- a **szintetikus kannabinoid 5-(3-fluorophenyl)-1-pentyl-1H-pyrrol-3-yl]-1-naphthalenyl-methanone** (JWH-368), mely azonosításáról Lettország tett bejelentést.

Forrás: A Korai Jelzőrendszer hálózatába a **Tanács 2005/387/IB határozata** alapján érkező bejelentések. ■

NEMZETKÖZI ESEMÉNYAJÁNLÓ 2013

Időpont	Szervező	Cím	Helyszín	Információ
2013. március				
5.	Magyar ENSZ Társaság	INCB Éves Kábítószer-jelentésének bemutatása	Eötvös József Gimnázium (Budapest, Reáltanoda u. 7.)	Magyar ENSZ Társaság honlapja
11–12.	ELTE PPK Pszichológiai Intézet	1st International Conference on Behavioral Addictions	Hotel Benczúr (Budapest, Benczúr utca 35.)	A konferencia honlapja
11-15.	UNODC	56th CND Session	Bécs, Ausztria	CND a UNODC honlapján
18.	Nemzeti Drog Fókuszpont	Tűcsere szolgáltatók éves szakmai találkozója	KINO (Budapest, Szent István krt. 16.)	Beszámoló márciusi hírlevelünkben
19.	Nemzeti Drog Fókuszpont	Prevenációs programok tervezése és értékelése c. szakmai találkozó	KINO (Budapest, Szent István krt. 16.)	Beszámoló márciusi hírlevelünkben